

EWIADEAMRA NOLOBŌLE MŌO FALE SONLA NWO ADENLENYIANLE NE MŌ LA ANWO

MOLEBEBO

Wŏ meke ala mŏo Maanle Maanle mŏo wŏ Eku ye anu la ginyinlabelē nee pepezele nee anwoadenlenyianle a fa atianwolile, pepelile nee anzondwŏle ba ewiade anu la,

Wŏ meke ala mŏo menli embu sonla nwo adenlenyianle ne mŏ bie amaa ōlua zo nyelee mgbane mgbane dŏonwo esisi emaa menli adwenle ezekye, nee ewiade ne mŏo eleba mŏo sonla balyia adenle aha edweke biala mŏo ōdaye ōkulo, nee diedi biala mŏo ōdaye ōkulo ke ōdie ōdi na ōnzulo la, emaa bela ye ali ke, ehye a le awienvolema anyelazo kpole kpale la,

Wŏ meke ala mŏo ōhyia, saa benrehye sonla benremaa ōnrēho ōnrētia esisile nee atisesebeyele, ke ōwŏ ke mela bŏ sonla nwo adenlenyianle ne mŏ anwo bane la,

Wŏ meke ala mŏo ōhyia ke bemaagŏonwŏleyele wŏ Maanle Maanle avinli kenya anyuhŏle la,

Wŏ meke ala mŏo Maamgbole Koyele ne anu amra eva be diedi mŏo wŏ sonla nwo adenlenyianle ne mŏ, ye ginyinlabelē nee ye dibile nee mrenya nee mraale adenlenyianle pepe ne mŏ anu la ewula sonla nwo adenlenyianle nwo mela ne mŏo befele ye "Kyata" (Charter) ne anu na belie beŏo nu ke beboa beamaa menli anyia anyuhŏle nee tenlabelē kpale wŏ atianwolile bŏkŏo nu la,

Wŏ meke ala mŏo Maanle Maanle mŏo wŏ Maamgbole Koyele Eku ne anu nee Maamgbole Koyele ne ebo ewŏke ke bemaawie biala anye azŏ sonla nwo adenlenyianle nee atianwolile ne mŏ na beali zŏle kpale la,

Wŏ meke ala mŏo adenlenyianle nee atianwolile ehye mŏ anwo ndelebebo kpale hyia kpole kpale maa ewŏkebole ne azŏlile anzee munlilile ne la,

Ati, Kekala

MAAMGBOLE KOYELE AYIA NE

bŏ nolo ke

Ewiadeamra Nolobŏle Mŏo Fale Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Ehye

le debie ko mŏo yelie yedo nu yemaa awie biala nee Maanle biala, amaa awie biala nee Eku biala mŏo dahuu keva. Nolobŏle ehye kezie ye adwenle nu la abŏ mŏdenle alua ngilehilele nee ndetele zo yeamaa nidi ara adenlenyianle nee atianwolile ehye mŏ anwo, na eza yealua ngŏzo ndenle zo, Maanle nee Maanle Maanle zo, yeabŏa yeamaa menli mŏo wŏ Maanle Maanle mŏo wŏ Eku ne anu nee Maanle Maanle mŏo Eku ne sie be la anu amra amuala alie ado nu kpale na beali zŏle kpale.

Edwekekpoke 1

Menli muala di be ti anwo na eza noko beŏe wŏ dibile nee adenlenyianle nu. Bele ndwenlenwo nee adwenle, yemŏti ōwŏ ke bekile adiemayele bemaabe nwo ngoko.

Edwekekpoke 2

Sonla ko biala le adenle nyia adenlenyianle nee atianwolile ne mŏ mŏo beva bewula Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobŏle ehye anu la amuala bie. Ōnle ke ngakyile anzee ngilehilenu anzee nyeyenu biala mŏo fale menli ekpunli, menli ngakyile, nrenya anzee raale, anee, Nyamenlezonlenle, maanyele anzee adwenle bie, Maanle anzee menli abohilele, agyapadee, awŏle anzee ginyinlabelē gyene biala anwo la bie ba.

Eza noko ōnke ke bekile ngakyile anzee nyeyenu biala wŏ maanyele, melazolile nu, anzee maanle zo ginyinlabelē nu wŏ maanle ne anzee eleka mŏo sonla ne de la anu. Saa maanle ne di ō ti anwo o, saa maanle gyene a nea zo o, saa ōnli ō ti anwo o, ōnle ke ngakyile anzee ngilehilenu biala ba nu.

Edwekekpoke 3

Ōwŏ ke awie biala nyia ngoane, fanwodi nee sonla nwo banebŏle.

Edwekekpoke 4

Ōnle ke beye awie biala kanra. Ōwŏ ke betua aanrayele nee aanra edŏnele wŏ adenle biala anu.

Edwekekpoke 5

Ōnle ke bekile awie biala nyane anzee beye ye atisesebe, amumuye anzee begua ō nyunlu aze anzee betwi ō nyunlu.

Edwekekpoke 6

Ke mŏo mela se la, eleka biala mŏo awie biala lua la ōwŏ ke benwu ke ōdaye ōle sonla.

Edwekekpoke 7

Ke mŏo mela se la, menli kŏŏŏti se pepe mŏo ōnle ke ngakyile anzee ngilehilenu biala ba mela ne mŏo bŏ be nwo bane pepe la anu. Menli kŏŏŏti le adenle nyia be nwo banebŏle pepe mŏo ko tia ngilehilenu anzee nyeyenu mŏo tia Nolobŏle ehye nee debie biala mŏo maa zehae nyeyenu ne adenle la.

Edwekekpoke 8

Sonla biala le adenle ke saa awie ye debie mŏo tia anwoadenlenyianle ne mŏ mŏo maamule nwo mela anzee mela eva emaa ye la a, ōwŏ ke kŏŏto ne mŏ pepe die ye.

Edwekekpoke 9

Ōnle ke bekye sonla, befa sonla besie anzee beye sonla befi maanle ne anu wŏ meke mŏo ōtefonle mela anzee mela emmaa adenle la.

Edwekekpoke 10

Wŏ awie biala adenlenyianle nee ye gyima ne mŏ anwo adwenlevalē nwo anzee saa beka ke awie biala eye etane a ōwŏ ke kŏŏto mŏo di ō ti anwo na ōnli mŏguazo la di ye edweke wŏ bagua nu.

Edwekekpoke 11

Sonla biala mŏo bekeha ke yeye etane mŏo ōdi ke betwe ō nzo la le adenle ka ke ōnze edweke ne anwo bie kyese bedi ye edweke wŏ bagua nu kŏŏto na kŏŏto ne bua ye fŏle ke mŏo mela se la. Wŏ kŏŏto eke ne ōwŏ ke ōnyia ninyene mŏo ōfa ōpepe ōdie ō nwo la kola.

Ōnle ke bebua sonla biala fŏle wŏ nyelee etane biala mŏo wŏ meke mŏo ōyele zŏhane nyelee ne la enee ōnle etane mŏo ōtia maanle anzee maanle maanle mela la anwo. Anzee ōnle ke betwe sonla ne anzo bemaatela mŏo bepe beŏo eke ne wŏ meke mŏo ōyele etane ne la.

Edwekekpoke 12

Ōnle ke menli fa be nloa wulowula awie feabo, ye abusua, ye sua nu edweke nu anzee ōnle ke bekenga ye aheleta anzee bebo ye anyiemgba besekye ye anyunlunya. Sonla zehae le adenle maa mela ne pepe die ye anzee bŏ ō nwo bane wŏ zehae akpŏsemadi ebela ne mŏ anwo.

Edwekekpoke 13

Sonla biala le adenle ōfi eleka mŏo ōde la ōkŏtenla eleka biala mŏo ōkulo la.

Sonla biala le adenle ōfi maanle biala anu nee ye maanle nu ōkŏ maanle gyene nu na ōkola ōsia ōba ye maanle nu.

Edwekekpoke 14

Sonla biala le adenle ke saa ōlenwu amanee wŏ ye maanle nu a ōkola ōnriandi ōkŏ maanle gyene nu ōmaa bemaaye eleka ōtenla anzee bebo ō nwo bane.

Saa amanee ne mŏo ahenle ne elenwu ye la enwi anzee enlua maanyele ti anzee ye nyelee ne tia Maamgbole Koyele mela ne nee ye bodane ne mŏ a, yemŏ maanle gyene ne enle adenle ke ōkelie ye azie anzee ōkebo ō nwo bane.

Edwekekpoke 15

Sonla biala le adenle ke oye ekulomani.

Onle ke babu ekulomani biala ke ole eyevole la. Eza noko onle ke besi awie biala moo kponde ke okakyi ye ekulomaniyele la adenle wo meke moo mela emmaa adenle la.

Edwekekpoke 16

Mrenya nee mraale moo bekedwu agyalehole la, saa bele duzu menli o, saa bevi duzu maanle nu o, anzee saa beko duzu asone o, bele adenle begya be nwo na bebo edane. Be mu nwio bele adenle pepe wo agyale nwo, wo be agyale nee be ewolebole nu.

Owo ke menli nwio ne die to nu kolaa na beagya be nwo.

Kunli nee yele nee be mra a le ekpunli moo bo sua ekyekyele bo anzee ekpunli moo tele ye menli doonwo a, yemoti owo ke menli ekpunli ne nee maanle ne moo bewo nu la sinza be.

Edwekekpoke 17

Sonla biala le adenle ke onyia o ti anwo agyapadee, eza noko ole adenle ke o nee awie mo bo nu nyia agyapadee.

Onle ke awie biala hwele ye agyapadee wo meke moo mela emmaa adenle la.

Edwekekpoke 18

Sonla biala le adenle ke odwenle adwenle biala na onsonle debie biala moo okulo la, eza ole adenle okakyi ye Nyamenlezonlenle ne anzee ye diedi ne nee fanwodi, yee akee noko ole o nwo adenle ke o ngome anzee o nee menli wo bagua anzee fealera nu okile ye asone anzee ye diedi ne wo ngilehilele, nyelee, ezonlenle nee boenleanle nu.

Edwekekpoke 19

Sonla biala le adenle ke odwenle na oka edweke moo okulo la; eza ole o nwo adenle ke ofa adwenle biala moo ngyegyeye biala enle nwo na odua nolobole ndenle ne mo biala anu okponde, otie na oka edweke okile menli na omaa be adwenle moo ngyegyeye biala enle nwo a.

Edwekekpoke 20

Sonla biala le adenle ko ayia anzee eku moo anzondwole wo nu la bie.

Onle ke behye sonla bema a oko eku nu.

Edwekekpoke 21

Sonla biala le adenle boa wo ye maanle ne ebule nu, ole adenle otu o nwo osie eke omaa betu ye oko Melalile Ayia ne bie anzee oboa omaa betu menli beko Melalile Ayia ne.

Sonla biala le adenle nyia maanle gymaye le nwo nvasoe wo ye maanle ne anu.

Ezuavole ne ehuloledee ne a le Arane tumi ne a, bekile be ehuloledee ehye wo meke biala nee nchale emadole moo awie biala nyia adenle to ye dee wo feabo nu anzee wo ndenle biala anu moo ngyegyeye biala enle nu la.

Edwekekpoke 22

Awie biala moo wo menli ekpunli avinli la owo ke maanle ne sinza ye eza owo ke maanle ne dua ye modenlebo nee maanle maanle moale zo, nee ke maanle ko biala ye maamule, agyapadee, ezukoa, menli nee maandee gyinlabele ne si de la azo maa sonla ko biala nyia ninyene moo hyia ye anyunlunyia nee ye boeye le nwo la.

Edwekekpoke 23

Sonla biala le adenle ye gyima moo okulo la, Akee noko ole adenle ke onyia gyima ne anwo ahunlundwole. Eza noko owo ke maanle ne boa maa awie biala nyia gyima moo gyima ne envi o sa a.

Sonla biala le adenle ke gyima moo okeye la onyia nwole ahatuale ke moo saa awie gyene a ye le gyima zohane a anree okenyia ye la.

Sonla biala moo ye gyima la owo ke nyia nwole ahatuale kpale moo okola ofa onea o ye nee o mra amaa be tenlabele nu aye kpale a. Eza noko owo ke onyia ezinzale ne moo maanle ne fa sinza menli la bie.

Sonla biala le adenle boa gymaye le Eku nu wo ye ehulolendee ezinzale ti.

Edwekekpoke 24

Sonla biala le adenle ke odie ye enwomentle bie na odielie o nye, na onyia meke ezinra moo ofa oye gyima na eza noko onyia meke moo saa oye gyima dedee a ofa odie ye enwomentle bie na betua ye nwole kake la a.

Edwekekpoke 25

Sonla biala le adenle ke o nee o ye nee o mra nyia tenlabele kpale moo fale be ngoane, ale, edanle, dabele nee ayileye le nee ninyene moo hyia maa be la anwo. Owo ke benyia moale wo meke moo benye gyima, anwonyane kebo be, bengola gyima ye, kunli anzee ye le kewu, bekeye mgbanyinli anzee olua ndenle bie azo bengola benne a be nwo la.

Owo ke mreladane nee ngakula nyia moale nee enleanle kpale. Kakula biala, saa begyale o nli anzee beangya o nli na bewo na bewo ye o, owo ke benea ye anzee besinza ye ke moo ofeta la.

Edwekekpoke 26

Sonla biala le adenle sukoa nwoma. Onle ke betua nwomazukoale nwo kake biala, bobo wo molebebo nwomazukoale dee ne anwo. Owo ke molebebo nwomazukoale ne ye nhye maa kakula biala. Owo ke menli nyia adenle sukoa mbulale nee milahyinli nee gyima nwo nwoma. Eza noko awie biala moo bo modenle la kola sukoa nwoma kpole.

Owo ke nwomazukoale maa awie biala tenlabele nu ye kpale na omaa sonla nwo adenlenyianle nee ye atianwolile ne mo enilile gyinla kpundii. Owo ke nwomazukoale maa ndelebebo, be kunlu elile nee agonwoleyele ba maanle maanle avinli, menli anzee asone asone avinli na oboa omaa Maamgbale Koyele gyima ne moo oledi moo ofale anzondwole nwo la di munli.

Awovolema le adenle ke bema a be mra sukoa nwoma moo bekulo ke be mra ne mo sukoa la.

Edwekekpoke 27

Sonla biala le adenle ke odaye oye maandee nyelee biala moo beye wo maanle anzee sua ne azo la bie, na eza onyia ninyene edolole nee abodee nwo nrelebe nwo anyuhole nvasoe ne mo bie.

Sonla biala le adenle ke onyia debie moo okhele moo fale abodee nwo nrelebe, nwoma anzee debie moo okedolo la anwo banebole.

Edwekekpoke 28

Sonla biala le adenle ke o nee menli nee maanle maanle nu amra di ngitanwo amaa yeanyia adenlenyianle nee atianwolile ne mo moo wo Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobole ehye anu la nwo nvasoe kpale.

Edwekekpoke 29

Sonla biala le gyima ye fa maa ye menli mɔɔ ɔwɔ be avinli la amaa ɔlua zo yeahola yeanyia anyuhole anzee yeali munli.

Saa sonla biala fa ye adenlenyianle nee atianwolile ne mɔ aye gyima a, enee ɔngile ke ɔle adenle ɔbulu mela zo; ɔwɔ ke ɔdi ɔ gonwo mɔ adenlenyianle nee atianwolile ne mɔ eni na ɔɔ ye ebela ke mɔɔ maanle ne mɔɔ ɔwɔ nu la mela ne mɔ mɔɔ fale benwonilile, anzondwole nee ye boɔyele ne se la.

Onle ke bedua adenlenyianle nee atianwolile ehye mɔ azo beye ninyene mɔɔ ɔtietia anzee ɔbulu bodane nee ndenle ne mɔ mɔɔ Maamgbhole Koyele ne ehyehye edo eke la azo.

Edwekekpoke 30

Debie biala mɔɔ wɔ Sonla Nwo Adenlenyianle Nwo Nolobole ehye anu la engyi eke ne emmaa maanle ko, anzee menli ekpunli ko anzee sonla ko angome mɔɔ omaa ye adenle ɔye debie ɔsekye adenlenyianle nee atianwolile ne mɔ mɔɔ behyehye bedo eke ne la a.